

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi metsänparannuslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on uudistaa metsänparannustöiden rahoitusjärjestelmä ja yksinkertaistaa metsänparannustoimintaa koskevia säännöksiä.

Lain tavoitteeksi asetetaan yksityismetsien hoidon ja kunnossapidon edistäminen. Työläjien nimikkeitä tarkistetaan muuttamalla metsänlannoitus metsänterveyslannoitukseksi, metsäojitus kunnostusojitukseksi ja pystypuiden karsinta nuoren metsän kunnostukseksi. Samalla tarkistetaan työläjien sisältöä ja rajausta.

Metsänparannustöihin ehdotetaan myönnettäväksi pääasiassa valtion tukea. Valtion tuen enimmäismääräksi ehdotetaan 75 prosenttia toteuttamiskustannuksista ja se olisi saman rahoitusvyöhykkeen sisällä kaikissa työlajeissa prosentuaalisesti samansuuruinen. Työllisyystyötä, kulotusta sekä luonnontuhon kohteeksi joutuneiden hankkeiden uusimista koskeneista

erillisistä rahoitusehdoista ehdotetaan luovuttavaksi.

Metsänparannuslainaa voitaisiin myöntää vain yhteishankkeena toteutettavan ojituksen ja metsätien tekemisen toteuttamiskustannuksiin ja tällöinkin vain valtion tuen vaihtoehtona. Hankkeiden ennakkorahoituksesta ehdotetaan luovuttavaksi.

Valtioneuvostolle ehdotetaan annettavaksi valtuus päättää lainojen vapaaehtoiseen takaisinmaksuun liittyvien lainapääoman alennusten perusteista.

Lisäksi ehdotetaan eräitä ministeriölle kuuluvia yksittäisiä hankkeita koskevia päätöksiä siirrettäväksi metsälautakuntien tehtäväksi.

Esitys liittyy vuoden 1993 talousarvioesitykseen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Toukokuussa 1987 voimaan tulleen metsänparannuslain (140/87) mukaan yksityismetsien puuntuotannon edistämiseen osoitetaan vuosittain valtion varoista metsänparannustöitä varten avustusta, lainaa ja ennakkorahoitusta. Metsänparannustyölajeja ovat metsänuudistaminen, kulotus, taimikonhoito, pystypuiden karsinta, metsänlannoitus, metsäojitus ja metsätien tekeminen. Metsälautakunta hyväksyy hakemukset, joilla metsänparannusrahoitusta haetaan metsänparannussuunnitelmien laatimiseen ja toteuttamiseen.

Metsänparannustöiden rahoitusehdot ovat nykyisellään varsin moninaiset.

Kokonaan valtion lopulliseksi menoksi ovat jääneet kustannukset, jotka ovat aiheutuneet metsänparannustöiden suunnittelusta ja työnjohdosta, eräistä toimituksista, luvista ja tarkastuksista, kulotuksessa tarpeellisista vakuuksista, virheen korjaamisesta ja vahingonkorvauksista, sekä kustannukset, jotka ovat kohdistuneet useisiin hankkeisiin, tulosten turvaamiseen tai toiminnan kehittämiseen.

Muista kustannuksista, eli niin sanotuista toteuttamiskustannuksista, on kokonaan avustuksena voitu suorittaa metsänviljelyn siemen-, taimi- ja tarvikekustannukset, lannoitteen hin-

taan sisältyvät lannoiteverot sekä ne lisäkustannukset, jotka ovat aiheutuneet metsänparannushankkeen välttämättömästä toteuttamisesta työllisyyden, luonnonsuojelun tai metsien muun kuin puuntuotannonkäytön vuoksi tavanmukaisesta työtavasta poiketen tai muulloin kuin tavanomaisena työ kautena. Kokonaan avustuksena on lisäksi voitu suorittaa luonnontuhon kohteeksi joutuneiden metsänparannushankkeiden uusimisesta aiheutuneet toteuttamiskustannukset. Muiden kuin edellä

mainittujen kustannusten rahoittamiseen on voitu myöntää avustusta ja lainaa taikka yksinomaan avustusta tai lainaa. Kustannuksiin, joita ei ole rahoitettu avustuksella tai lainalla, on voitu myöntää ennakkorahoitusta.

Muihin kuin kokonaan avustuksella suoritettaviin toteuttamiskustannuksiin on maanomistaja voinut saada avustusta enimmillään 80 prosenttia. Rahoitusvyöhykkeistä ja niillä sovellettavista avustusprosentteista on säädetty asetuksella seuraavasti:

Rahoitus- vyöhyke	Metsänuudistaminen Kulutus Taimikonhoito		Pystypuiden karsinta Metsäojitus Metsänlannoitus Metsätiet		Työllisyys- ehtoisena Taimikonhoito Pystypuiden karsinta
	lainan kanssa	ilman lainaa	lainan kanssa	ilman lainaa	ilman lainaa
	Avustus %:a toteuttamiskustannuksista				
I	—	30	—	25	60
II	10	35	5	30	60
III	20	45	10	40	70
IV	30	50	20	45	70
V	40	60	30	50	80
VI	50	65	40	60	80
VII	60	70	50	65	80
VIII	70	80	50	65	80

Asetuksella säädetyllä tavalla määrättävät keskimääräiset kustannukset ylittäviin kulutuksen toteuttamiskustannuksiin on voitu myöntää avustusta 80 prosenttia.

Metsänparannuslainojen takaisinmaksuehdot vaihtelevat työläjeittäin ja vyöhykkeittäin. Ottaen huomioon mitä metsänparannuslainojen takaisinperinnän nopeuttamisesta ja koron

nostamisesta (1563/91) annetussa laissa säädetään, maksetaan lainat takaisin 8, 12 tai 20 prosentin vuotuismaksuin, joista luetaan lainan koroksi 4 tai 6 prosenttia maksamattomalle pääomalle ja loppuosa pääoman lyhennykseksi. Koron laskenta ja vuotuismaksujen kanto aloitetaan 2—8 vapaavuoden jälkeen. Lainojen ehdot ovat eri työläjeissa seuraavat:

Työläji	Vuotuis- maksu %	Laina- korko %	Vapaa- vuodet
Metsänuudistaminen, kulutus ja taimikonhoito.....	8	4	2—8
Pystypuiden karsinta, metsäojitus ja metsätien tekeminen	12	4	2
Metsänlannoitus	20	6	2

Vuotuismaksun vähimmäismäärä on kuitenkin 400 markkaa, ja mikäli lainan viimeinen vuotuismaksu jäisi tätä pienemmäksi, se peritään yhdessä edellisen vuotuismaksun kanssa.

Asetuksella säädetty pienin myönnettävä laina on 3 000 mk. Lainojen keskikoko on nykyisin noin 5 000 markkaa ja vuosittain myönnetään noin 30 000 lainaa. Perinnässä on tällä hetkellä noin 300 000 lainaa.

Metsänparannustöiden rahoittamiseen on ollut viime vuosina käytettävissä avustus- ja lainavaroja yhteensä 350—400 milj. markkaa. Rahoituksen kysyntä on kuitenkin jo vuosia ollut huomattavasti suurempaa kuin käytettävissä olevat varat ja joihinkin työläjeihin on kertynyt huomattavia hankereservejä.

Metsänparannustöitä toteutettiin ja rahoitettiin vuonna 1991 seuraavasti:

Työlaji	Suorit- teet ha (km)	Avustus	Laina	Maanomist. varat Milj.mk	Yhteensä
Metsänuudistaminen.....	36 000	96,8	14,5	22,5	133,8
Kulotus	600	0,3	0,4	0,4	1,0
Taimikonhoito	89 500	26,0	22,5	18,9	67,4
Pystypuiden karsinta	8 700	4,3	5,0	5,2	14,4
Metsänlannoitus	3 000	0,7	1,4	0,6	2,7
Metsäojitus.....	27 400	5,1	12,8	1,5	19,5
Kunnostusojitus	41 000	4,0	26,5	1,6	32,1
Metsätien tekeminen (km)	1 764	12,5	63,0	10,0	85,5
Suunnittelu ja työnjohto		86,3			86,3
Kehittäminen		1,2			1,2
Kaikkiaan.....		237,3	146,0	60,7	443,9

Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annetun lain (1057/82) mukaisiin töihin on edellä esitetyistä metsänuudistamisen avustusvaroista käytetty 38,3 milj. mk ja suunnitellun varoista 8,7 milj. mk.

Metsänuudistaminen on yksityismetsälain (412/67) mukaan maanomistajan velvollisuus. Vähäpuustoisien tai vähäarvoista puustoa kasvavan metsän uudistamiseen on kuitenkin voitu käyttää metsänparannusvaroja asetuksella säädettyissä tapauksissa silloin, kun alueella kasvavan ja siltä kolmen vuoden aikana ennen uudistamissuunnitelman hakemista hakatun puuston kantoraha-arvo on ollut vyöhykkeittäin 2-4 kertainen keskimääräisiin metsänviljelykustannuksiin verrattuna. Puuston kantohintojen laskiessa uudistamiskustannuksiin verrattuna on siten metsänparannusrahoituksen piiriin tullut entistä enemmän uudistamishankkeita.

Taimikonhoitoa ja pystypuiden karsintaa on rahoitettu sekä normaali- että työllisyysehtoisena. Taimikonhoidossa ovat suoritelmäärät koonneet Metsä 2000 -ohjelman tarkistustoimikunnan mietinnössään (komiteanmietintö 1992:5) edellyttämälle tasolle. Taimikonhoitotöillä on ollut käytettyihin varoihin nähden suurin työllistävä vaikutus verrattuna muihin metsänparannustyölajeihin. Pystypuiden karsinta ei työmääriltään ole ollut merkittävä työlaji.

Viime vuosina ovat metsänlannoitusmäärät pienentyneet tuntuvasti ja käytettävissä olevat varat on pyritty ohjaamaan niin sanottuihin terveyslannoituksiin, joilla voidaan korjata

maaperän ravinteiden epätasapainoa ja ehkäistä ilman epäpuhtauksien aiheuttamia metsätuhoja.

Metsäojituspinta-alaa on tähän mennessä kertynyt noin 5,9 milj. hehtaaria käsittäen sekä varsinaisten soiden että soistuneiden kangasmaiden ojitukset. Metsäojitus käsittää sekä uudisojitusta että metsäojituksen kunnostusta. Uudisojitukset ovat jatkuvasti vähentyneet ja nykyisin metsäojituksesta yli puolet on ojituksen kunnostusta. Lähivuosina uudisojituksen määrä tulee edelleen supistumaan ja vanhojen ojitusalueiden kunnostusojitukset lisääntyvät.

Metsätien tekemisessä on kuljetuskaluston kehittymisen vaatimaan teiden peruskunnostukseen alettu kiinnittää huomiota. Tien rakennuksen yksikkökustannusten nousua on pyritty hillitsemään kiinnittämällä erityistä huomiota tien käyttötarpeisiin ja niiden vaatimaan laatutasoon. Puuraaka-aineen tuoreudelle ja varastojen kiertonopeudelle asetettavat lisääntyvät vaatimukset tulee ottaa huomioon tieverkoston suunnittelussa. Metsäteiden merkitys metsien käytön edistämässä ja metsästä saatavaan tuottoon merkittävästi vaikuttavana tekijänä korostuu, mikäli puutavaran kaupassa siirrytään enenevässä määrin tienvarsitoimituksiin ja -hinnoitteluun.

2. Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset

Yleistä

Koska maamme metsävarat ovat lisääntyneet ennätysmäisesti ja niiden alhaisen hyödyn-

tämisasteen epäillään uhkaavan tulevaisuudessa metsien elinvoimaisuutta ja siten kestäväää metsätaloutta, on metsätalouden lähivuosien keskeiseksi tavoitteeksi asetettu metsävarojen käytön lisääminen ja metsien elinvoimaisuuden säilyttäminen. Metsänhoitotoissa painopistettä ollaan siirtämässä puuntuotannon lisäämisestä metsävarojen kunnossapitoon.

Myös metsänparannustöiden kohdentamisessa tulee ottaa huomioon metsien hoidon ja metsien käyttöasteen kohottamiseen tähtäävien toimenpiteiden edistäminen ja metsätalouteen tähän mennessä tehtyjen sijoitusten turvaaminen.

Uudistuksen tavoitteena on sopeuttaa metsänparannushankkeiden kysyntä käytettävissä oleviin rahoitusmahdollisuuksiin ja yksinkertaistaa suunnittelu- ja rahoitusjärjestelmää, jotta vähenevillä määrärahoilla saataisiin mahdollisimman suuri kokonaisvaikutus. Metsänparannustyölajeja ehdotetaan muutettaviksi siten, että metsänparannustoimintaa voidaan nykyistä paremmin ohjata metsien hoitoa ja kasvukykyä ylläpitävien toimien edistämiseen ja myös aikaisemmin toteutettujen metsänparannusinvestointien tuloksien turvaamiseen. Lisäksi kevennetään metsänparannustoimintaan liittyviä hallintorutiineja siirtämällä maa- ja metsätalousministeriölle kuuluvia tehtäviä metsälautakunnille.

Metsänparannustyölajit

Metsänuudistamisen tukeminen on edelleen tarkoituksenmukaista, jotta voidaan edistää vajaatuottoisten alueiden hakkuita. Asetukseen on tarkoitus tehdä muutokset, jotka tehostavat uudistamiseen myönnettävien varojen ohjautumista kaikkein heikoimmille alueille.

Koska metsänlannoituksen painopistettä on tarpeen siirtää, ehdotetaan metsänlannoituksen tilalle metsänparannustyölajiksi metsänterveyslannoitus. Metsien kasvukyvyn ylläpitämiseksi tarpeellisten terveyslannoitusten tukeminen metsänparannusvaroilla on kansantalouden kannalta tarkoituksenmukaista, koska esimerkiksi ravinne-epätasapainosta kärsivillä ojitusalueilla tehdyt investoinnit ovat valumassa hukkaan, jos alueiden terveyslannoituksiin ei ryhdytä. Myös ilman epäpuhtauksien metsille aiheuttaman kuormituksen seurauksia joudutaan enenevässä määrin korjaamaan terveyslannoituksilla.

Taimikkovaihetta vanhempien metsien hoi-

toa on metsänparannusvaroin edistetty metsänlannoitusta ja pystypuiden karsintaa tukemalla. Nykyinen puun ylitarjonta on kuitenkin johtamassa siihen, että nuorien kasvuisten ja ensiharvennusta vaativien metsien hoito laiminlyödään korkeiden korjuukustannusten ja puun menekkivaikeuksien vuoksi. Metsien rappeutumista ehkäisevien hoito- ja hakkuutoimenpiteiden toteuttamiseksi ja samalla energiakäyttöön soveltuvan raaka-aineen talteenottamiseksi ehdotetaan näitä toimenpiteitä edistettäväksi ottamalla metsänparannusvaroin tuettavaksi työlajiksi pystypuiden karsinnan sijaan nuoren metsän kunnostus. Nuoren metsän kunnostustoimenpiteisiin voidaan joissakin tapauksissa sisällyttää myös pystypuiden karsinta.

Ojituksen painopisteen siirryttyä uudisojitukselta kunnostusojitukseen muutetaan työlajin nimi kunnostusojitukseksi. Kunnostusojituksen yhteydessä on mahdollista, mikäli se on hankkeen toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista, myös tarvittaessa uudisojittaa. Soistuvien kangasmaiden vesitalouden järjestämiseksi voitaisiin uudisojitusta suorittaa puuston rappeutumisen estämiseksi.

Rahoitus

Metsänparannustöiden rahoitusta uudistetaan siten, että pääasialliseksi rahoitusmuodoksi tulee valtion tuki. Valtion tuki hankkeiden toteuttamiskustannuksiin tulee olemaan kaikilla työlajeilla yhtä suuri, eikä millekään työlajille myönnetä lisäksi erillistä tukea, kuten tähän asti kulutukselle erityisavustusta ja työllisyyssehtoisille taimikonhoito- ja pystykarsintahankkeille työllisyysyöavustusta. Luonnontuhosta tai siihen rinnastettavasta alueen omistajasta riippumattomasta muusta syystä aiheutuneen vahingon johdosta olennaisilta osiltaan merkityksensä menettäneen metsänparannushankkeen uusimisesta kokonaan valtion tuella luovutaan. Lannoiteveroa ei enää makseta kokonaan valtion tuella, vaan se luetaan toteuttamiskustannuksiin.

Yksittäisten hankkeiden lainarahoituksesta ehdotetaan luovuttavaksi. Maanomistaja voi mitoitaa ja ajoittaa yksittäisten hankkeiden toteutuksen siten, että hänellä on käytettävissään tarpeellinen omarahoitus eikä lainan myöntäminen hankkeen toteutuksen kannalta ole välttämätöntä. Sen sijaan yhteisissä tie- ja ojitushankkeissa yksityinen osakas ei voi sovit-

taa hankkeen toteutusta ja ajoitusta omiin rahoitusmahdollisuuksiinsa, joten näissä hankkeissa lainoituksen säilyttäminen on edelleen tarpeen, tällöin kuitenkin vain tuen vaihtoehdona. Ennakkorahoituksen myöntämisestä luovutaan, koska se lyhytaikaisena lainoituksena supistaisi käytävissä olevia lainavaroja.

Eduskunnan vastauksessa hallituksen esitykseen laiksi metsänparannuslainojen takaisinperinnän nopeuttamisesta ja koron nostamisesta (HE 114/91 vp) edellytetään hallituksen ryhtyvän toimenpiteisiin kokonaisvaltaisen selvityksen tekemiseksi siitä, miten pitkällä maksuajoilla myönnettävistä valtionlainoista koituvia perimiskustannuksia ja muita kustannuksia voitaisiin alentaa, tarvittaessa vapaaehtoiseen lainojen nopeutettuun takaisinmaksuun kannustaen, lainoista johtuvien valtiontaloudellisten rasitusten keventämiseksi. Lakiin tehtävällä tätä tarkoittavalla lisäyksellä ehdotetaan, että valtioneuvostolle annettaisiin valtuus päättää perusteista, joiden mukaan metsänparannuslainojen jäljellä olevan lainapääoman takaisinmaksettavaa määrää voidaan alentaa, silloin kun suoritusvelvollinen suorittaa koko jäljellä olevan lainapääoman takaisin lainaehdoissa määrättyä aiemmin.

Hallinto

Metsänparannustoiminnan hallinnon yksinkertaistamiseksi lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että yksittäisiä metsänparannushankkeita koskevat takaisinperintäpäätökset sekä hoito- ja kunnossapitovelvollisuuden laiminlyömistä tai lakkauttamista koskevat päätökset tehtäisiin metsälautakunnissa. Metsälautakuntien päätöksistä olisi valitusmahdollisuus maa- ja metsätalousministeriöön. Yksittäisiä metsänparannushankkeita koskevista päätöksistä ainoastaan valtion lopullisina menoina maksettavista vahingonkorvauksista ja työssä havaitun virheen korjauksista tehtävät päätökset jäisivät maa- ja metsätalousministeriön ratkaistaviksi.

3. Asian valmistelu

Esitykseen sisältyviä muutoksia on käsitelty metsänparannuksen rahoitustoimikunnan mietinnössä (komiteamietintö 1989:20) ja metsänparannustoiminnan kehittämistyöryhmän

muistiossa (työryhmämuistio MMM 1990:20). Esitykseen sisällytettyjä muutoksia on viimeksi selvittänyt ja ehdottanut metsänparannustöiden rahoitusjärjestelmän uudistamistyöryhmä (työryhmämuistio MMM 1991:9). Esityksen lopullinen valmistelu on tehty maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Valmistelussa on pyritty ottamaan huomioon eri viranomaisilta ja organisaatioilta viimeksi mainitun työryhmän ehdotuksista saadut lausunnot sekä esitykseen sen valmistelun kuluessa tehtyt tarkistusehdotukset. Esitys on käsitelty maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä toimivassa metsäpolitiikan neuvottelukunnassa.

4. Esityksen organisatoriset vaikutukset

Maa- ja metsätalousministeriölle kuuluvien hoito- ja kunnossapitovelvollisuuden laiminlyömisestä tai lakkauttamisesta aiheutuvien metsänparannusvarojen takaisinperintäpäätösten sekä rauenneiden metsänparannushankkeiden suunnittelukustannusten takaisinperintäpäätösten siirtäminen metsälautakuntien tehtäväksi ei aiheuta metsälautakunnissa henkilöstön lisätarvetta. Kun yksittäisiä metsänparannushankkeita koskevia päätöksiä ei tehdä enää ministeriötasolla, korostuu ministeriön rooli tulosohjajana ja valitusviranomaisena.

Metsänparannusrahoituksen muutos edesauttaa tästä toiminnasta aiheutuvan hallinnon keventymistä sekä metsälautakunnissa että valtion saamisen takaisinperintää tai kiinnitysrekisteriä hoitavassa viranomaisessa, koska metsänparannuslainoja on arvioitu tultavan myöntämään vuosittain vain noin 2 000. Myös hankkeiden kokonaismäärä tulee pienenevän, koska yhtenäiset rahoitusehdot mahdollistavat eri työläjien hyväksymisen tilakohtaisesti yhtenä hankkeena. Metsänparannusvaroin on vuosittain toteutettu 50 000—55 000 hanketta.

5. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Metsänparannustöiden rahoituksessa siirrytään yhden tilan hankkeelle voimassa olevien säästöjen mahdollistamasta valtion kokonaisrahoituksesta valtion osittaiseen rahoitukseen. Koska yhden tilan hankkeille aiemmin myönnetty lainat poistuvat, pienenee valtion rahoitus

jonkin verran ja maanomistajien omarahoitusta lisääntyy. Metsänparannustöiden viime vuosien laajuudella arvioituna vähenee lainavarojen tarve asteittain noin 170 miljoonan markan tasolta noin 30 miljoonaan markkaan. Valtion tuen tarve riippuu tämän lainmuutoksen johdosta metsänparannusasetukseen (437/87) tehtävistä rahoitusehdoista koskevista muutoksista.

Tarkoituksena on, että valtion tuen osuus kokonaisrahoituksesta vastaisi likimain viime vuosien avustusrahoituksen osuutta.

Uudistuksen tavoitteena on ollut, ettei metsänparannustöiden kokonaisvolyyymi valtion rahoitusosuuden pienentymisestä huolimatta laskisi ja töiden alueellinen ja työllisyysvaikutus heikentyisi.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotus

Metsänparannuslain 19 § ehdotetaan kumottavaksi ja 1 §:ään, 8 §:n 2 momenttiin, 9 ja 15 §:ään, 17 §:n 3 momenttiin, 30 §:n 1 momenttiin, 37 §:n 2 momenttiin sekä 38 ja 41 §:ään tehtäväksi muutokset, jotka johtuvat ennakkorahoituksen myöntämisestä luopumisesta.

Ehdotuksen 20, 31 ja 37—39 §:ään on tehty muutokset, joilla metsänparannustöiden hallinnointia kevennetään ja maa- ja metsätalousministeriölle kuuluvia tehtäviä siirretään metsälautakunnille.

Ehdotuksen 1, 9—11, 15—17 ja 38 §:ään on tehty muutokset, jotka johtuvat avustuksen muuttumisesta tueksi.

1 §. Metsänparannusvarojen käytön perusteita ehdotetaan muutettavaksi siten, että varoilla voidaan edistää yksityismetsien hoitoa ja kunnossapitoa. Pykälään on tehty muutos metsänparannusmäärärahoista myönnettävien varojen luonteesta. Metsänparannustöitä varten osoitetaan tukea ja lainaa.

4 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetuilla muutoksilla on tarkoitus täsmentää ja täydentää metsänparannusvarojen saantiin oikeutettujen määrittelyä yhteisten alueiden ja luonnollisten henkilöiden metsänomistusmuotojen osalta.

Koska maatilatalouden kehittämisrahaston varoilla ei metsänparannustöitä enää ole tarpeellista toteuttaa, pykälän 2 momentista ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana näitä töitä koskeva säännös.

5 §. Pykälän 1 momentissa luetellaan metsänparannustyöajit. Pystypuiden karsinnan tilalle ehdotetaan nuoren metsän kunnostus, metsänlannoituksen tilalle metsänterveyslannoitus ja metsäojituksen tilalle kunnostusojitus. Tä-

män vuoksi ehdotetaan myös pykälän 2 momentin ja 36—39 §:ien säännöksiin muutettavaksi ”kunnostusojitus”.

Pykälän 2 momentissa säädetään kunnostusojituksen käsitteestä.

9 §. Pykälään ehdotetuilla muutoksilla on tarkoitus rajoittaa metsänparannuslainten myöntäminen vain yhteishankkeena toteutettaviin kunnostusojituksiin ja metsätien tekemisiin ja tällöinkin vain valtion tuen vaihtoehtona.

10 §. Lannoiteveron suorittamisesta kokonaan valtion tuella ehdotetaan luovuttavaksi veron muututtua luonteeltaan haittaveroksi. Pykälän 2 momenttiin ehdotettu säännösmuutos mahdollistaa työllisyyden hoidon, luonnon-suojelun ja metsien muun käytön johdosta aiheutuvien lisäkustannusten rahoituksessa aiempaa väljemmän soveltamisen.

11 §. Pykälä sisältää metsänparannusvyöhykkeiden ja tuen määräytymistä koskevat perussäännöt. Metsänparannustuen enimmäismääräksi ehdotetaan 75 prosenttia. Asetuksella on tarkoitus määritellä kuusi rahoitusvyöhykettä.

12 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Rahoituksen yksinkertaistamiseksi ehdotetaan lisäävustuksista luovuttavaksi ja metsänparannustyöajien rahoitusrakenne ehdotetaan yhtenäistettäväksi siten, että toteutuskustannuksiin myönnettävä tuki keskitetään yhdeksi tukimuodoksi.

13 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Erilinen työllisyysavustus poistetaan taimikonhoito- ja pystykarsintatöistä. Aikaisemmin lähes puolet taimikonhoitoon käytetyistä varoista kului työllisyysehtoihin hankkeisiin, mutta parina viime vuotena työllisyysehtoisten hankkeiden osuus on ollut vain viides osa. Pystypuiden karsinnassa on työllisyysehtoisten töiden osuus ollut 15 % käytetyistä varoista. Kun metsän-

parannustoissa pyritään hankkeiden suunnitteluun ja hallinnointiin liittyvien töiden vähentämiseen ja erityisesti taimikonhoidossa maanomistajien ilman erillistä metsänparannussuunnitelmaa toteutettavien hankkeiden toteutuksen edistämiseen, aiheuttavat työllisysehtoisina toteutettavat taimikonhoito- ja pystyarsintatyöt maanomistajan osuuksien rajaamisineen ja suunnittelu-, valvonta- ja työnjohtotehtävineen huomattavasti ylimääräisiä kuluja. Toisaalta metsänparannustoissa tulee edelleenkin ottaa lain 2 §:n 1 momentin mukaan työllisyysnäkökohdat huomioon töitä kohdennettaessa. Työllisyystöiden hallinnointia on kuitenkin metsänparannustoissa tarpeellista keventää. Ottaen huomioon, että työllisyyden hoidosta aiheutuva lisäkustannuksia voidaan 10 § 2 momentin perusteella rahoittaa kokonaan valtion tuella, ei pykälän kumoaminen muuta oleellisesti näiden töiden tukea.

14 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Säännöstä on sovellettu lähes yksinomaan metsänuudistamishankkeissa, ja se on varsin tulokkaanvarainen. Säännöksen kumoaminen lisää tarkoituksenmukaisuusharkintaa uudistusten valinnassa ja yksinkertaistaa toimintaa. Lisäksi metsänuudistusalueen täydennyskustannusten poikkeavuus on mahdollista ottaa huomioon määriteltäessä keskimääräisiä kustannuksia. Omistajasta riippumattomasta syystä olennaisilta osiltaan merkityksensä menettäneen metsänparannushankkeen uusiminen ehdotetaan rahoitettavaksi normaalilla metsänparannusrahoituksella asetuksessa tarkemmin määrättävin ehdoin. Pykälän kumoaminen aiheuttaa muutoksia myös 11 ja 39 §:ään.

17 §. Pykälän 1 ja 2 momentissa esitetyt lainan takaisinmaksun perusteet muutetaan sen mukaisiksi kuin 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa metsänparannuslainojen takaisinperinnän nopeuttamisesta ja koron nostamisesta on metsäojitukseen ja metsäteiden tekemiseen myönnettyjen lainojen osalta säädetty.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan annettavaksi valtioneuvostolle valtuutus päättää niistä perusteista, joilla kannustetaan lainan vapaaehtoista takaisinmaksua.

23 §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi lisäys, jonka mukaan maanomistaja voisi pyytää metsälautakunnalta kirjallista päätöstä hänen itse suunnitelman perusteella toteuttamalleen hankkeelle myönnetyn rahoituksen epäämisestä.

Muutoksella on tarkoitus selkiinnyttää käytäntöä ja mahdollistaa 40 §:n mukainen valitusoikeus näissä tapauksissa.

26 §. Pykälään ehdotetuilla muutoksilla selvennetään menettelyä, joka koskee lain 8 §:ssä tarkoitettujen vahingonkorvausten ja virheen korjausten rahoitusta valtion lopullisena menona.

33 §. Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana säännös kiinnitysrekisteriin ilmoitettavien lainojen suuruudesta. Vuonna 1991 metsänparannusasetukseen tehdyn muutoksen mukaan kaikista myönnettyistä lainoista menee ilmoitus panttioikeuden merkitsemisestä kiinnitysrekisteriin.

40 §. Pykälän muutoksissa otetaan huomioon 31 ja 37—39 §:ssä metsälautakunnille siirretty päätösvalta. Myös näistä metsälautakunnan päätöksistä ehdotetaan säädettäväksi oikeus valittaa maa- ja metsätalousministeriöön. Lisäksi ehdotetaan, että 39 §:ssä tarkoitetuissa asioissa voitaisiin suorittaa katselmus.

41 ja 42 §. Pykälissä on valtion saamisen perintätehtävien hoito annettu lääninhallituksille. Koska organisaatiomuutokset saattavat aiheuttaa muutoksia myös metsänparannusvarojen takaisin perinnän hoidon järjestelyissä, ehdotetaan lääninhallituksen sijaan ”perintää hoitava viranomaisena”. Lääninhallitukset jatkavat kuitenkin tässä tehtävässä niin kauan kuin muuta organisaatiota ei ole tehtävään osoitettu.

43 §. Pykälään ehdotetaan lisäystä, joka selvittää leimaverokäytäntöä metsänparannuslaissa tarkoitetuissa asioissa annettujen toimintakirjojen yhteydessä.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Metsänparannusasetukseen tehtävillä muutoksilla on tarkoitus säätää metsän uudisojitukset rahoitusedellytyksistä. Samoin säädettäisiin uutena työajajana lakiin otetun nuoren metsän kunnostuksen käsitteestä, rajauksesta ja rahoitusedellytyksistä.

Rahoitusjärjestelmän uudistamiseen ja hankkeiden suunnittelumenettelyn keventämiseen oleellisesti vaikuttavat muutokset on tarkoitus toteuttaa metsänparannusasetukseen tehtävillä muutoksilla.

Metsänparannusasetuksen muuttamista tarkoittavat säädösehdotukset on tarkoitus toimit-

taa Eduskunnalle asianomaisille valiokunnille tämän lakiehdotuksen käsittelyn yhteydessä.

Esitys liittyy vuoden 1993 talousarvioesitykseen ja se tulisi käsitellä talousarvion käsittelyn yhteydessä.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivästä tammikuuta 1993.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

metsänparannuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 13 päivänä helmikuuta 1987 annetun metsänparannuslain (140/87) 12—14 ja 19 §, niistä 13 § sellaisena kuin se on osittain muutettuna 8 päivänä helmikuuta 1991 annetulla lailla (268/91),

muutetaan 1 ja 4 §, 5 §:n 1 momentin 4—6 kohta ja 2 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9—11 ja 15—17 §, 20 §:n 3 momentti, 23 ja 26 §, 30 §:n 1 momentti, 31 §, 33 §:n 1 momentti, 36—39 §, 40 §:n 1 ja 2 momentti ja 41—43 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin 4—6 kohta ja 2 momentti, 11 §, 20 §:n 3 momentti, 26, 31 ja 36—39 §, 40 §:n 1 ja 2 momentti sekä 41 ja 42 § mainituissa 8 päivänä helmikuuta 1991 annetussa laissa sekä 17 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, seuraavasti:

1 §

Yksityismetsien hoidon ja kunnossapidon edistämiseksi valtion talousarvioon vuosittain otettavista määrärahoista (*metsänparannusvarat*) osoitetaan metsänparannustoita varten tukea ja lainaa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

4 §

Yhteisön tai säätiön hyväksi saadaan metsänparannusvaroja käyttää vain sen mukaan, kuin 8 ja 15 §:ssä on erikseen säädetty. Yhteisöjä ja säätiöitä koskevia rajoitus- ja muita säännöksiä ei sovelleta yhteismetsän osakaskuntaan tai yhteisaluelaissa (758/89) tarkoitettua yhteisen alueen osakaskuntaan eikä pääasiallisena tarkoituksenaan maatala- tai metsätaloutta harjoittavaan luonnollisten henkilöiden muodostamaan yhtiöön, osuuskuntaan tai muuhun yhteisöön eikä myöskään, 15 §:ssä säädettyä poikkeusta lukuunottamatta, tiekuntaan.

Uusjakojen tukemisesta annetun lain (24/81) nojalla toteutettaviin metsänparannustöihin saadaan metsänparannusvaroja käyttää vain 8 §:ssä ja 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin kustannuksiin.

5 §

Metsänparannustyölajit ovat:

4) nuoren metsän kunnostus;

5) metsänterveyslannoitus;

6) kunnostusojitus; sekä

Kunnostusojitukseen voidaan sisällyttää uudisojitusta vain sen mukaan kuin asetuksella erikseen säädetään. Kunnostusojitukseen voidaan liittää myös kulkuyhteyksien parantamiseksi tarvittavien piennartasanteiden ja rumpujen rakentaminen sekä ympäristönsuojelluista tai muista syistä tarvittavien lietealtaiden, patojen, sammutusveden ottoaikkojen ja niihin verrattavien laitteiden tai rakennelmien tekeminen ja kunnostus.

8 §

Edellä 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin saadaan metsänparannusvaroja käyttää myös yhteisön ja säätiön hyväksi yhteistä ojitusta tai yhteishankkeena toteutettavaa metsätien tekemistä varten.

9 §

Muiden kuin 8 §:n perusteella valtion lopulliseksi menoksi jäävien kustannusten (*toteuttamiskustannukset*) rahoittamiseen voidaan hakeuksesta myöntää metsänparannusvaroista tukea sekä kunnostusojitusta ja metsätien teke-

mistä koskevien yhteishankkeiden rahoitukseen joko tukea tai lainaa.

10 §

Kokonaan tuella voidaan suorittaa ne toteuttamiskustannukset, jotka aiheutuvat metsänviljelyssä käytettävien siementen, taimien ja muiden välttämättömien tarvikkeiden hankinnasta.

Kokonaan tuella voidaan suorittaa myös lisäkustannukset, jotka aiheutuvat metsänparannushankkeen välttämättömästä toteuttamisesta työllisyyden, luonnonsuojelun tai metsien muun kuin puuntuotannollisen käytön vuoksi tavanmukaisesta poiketen.

11 §

Tuen suuruuden ja lainaehtojen määrittämistä varten maa jaetaan vyöhykkeisiin siten, että avustuksen määrä on suurin metsätaloudellisilta olosuhteiltaan heikoimmilla alueilla. Tuen enimmäismäärä on 75 prosenttia muista kuin 10 §:ssä tarkoitetuista hankkeen toteuttamiskustannuksista. Vyöhykkeistä ja niillä sovellettavista tukiprosenteista säädetään asetuksella.

15 §

Yhteisölle tai säätiölle voidaan myöntää toteuttamiskustannuksiin rahoitusta metsänparannusvaroista vain yhteisestä ojituksesta ja yhteishankkeena toteutettavasta metsätien tekemisestä aiheutuvien 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kustannusten suorittamiseen valtion tukena. Edellä sanottua sovelletaan myös tiekuntaan siltä osin, kuin sanotut kustannukset vahvistettujen tieyksiköiden mukaan kohdistuvat metsätien osakkaana olevaan yhteisöön tai säätiöön.

16 §

Yhteisessä ojituksessa voidaan sellaiselle hyödynsaajalle, joka ei ole vaatinut ojitusta tai yhtynyt tällaiseen vaatimukseen, myöntää 10 ja 11 §:ssä tarkoitettua tukea sen mukaan, kuin edellä tässä laissa säädetään. Muu osa tällaisen hyödynsaajan maksettavaksi vesilain nojalla tulevista kustannuksista voidaan etukäteen suorittaa metsänparannusvaroista ja on valtiolla näiden kustannusten takaisinperimisessä samanlainen oikeus kuin vesilain mukaan ojitajalla.

17 §

Metsänparannuslaina on maksettava takaisin toistaiseksi kahdentoista prosentin vuotuismaksu-

suin, jollei lainaa ole vuotuismaksulle asetuksella säädetyn vähimmäismäärän perusteella perittävä takaisin edellä mainittua suuremmin vuotuismaksuina.

Vuotuismaksusta luetaan lainan koroksi toistaiseksi neljä prosenttia maksamattomalle pääomalle. Muu osa vuotuismaksusta luetaan pääoman lyhennykseksi.

Myönnettävän lainan vähimmäismäärästä, viivästyskorosta, vuotuismaksujen suorittamisen alkamisajasta, vähimmäismäärästä ja kannosta, saamisen ylimääräisestä lyhentämisestä ja lainojen muista ehdoista ja 16 §:ssä tarkoitettujen muiden kuin tukena suoritettujen varojen takaisin perimisestä säädetään asetuksella.

Valtioneuvosto voi, sen estämättä mitä metsänparannuslainan takaisinmaksusta muutoin säädetään, päättää perusteista, joiden mukaan jäljellä olevan lainapääoman takaisinmaksettavaa määrää voidaan alentaa silloin, kun suoritusvelvollinen suorittaa koko jäljellä olevan lainapääoman takaisin yhdellä kertaa.

20 §

Metsälautakunta ratkaisee sen käyttöön asetettujen määrärahojen puitteissa hakemukset, jotka tarkoittavat metsänparannusvarojen myöntämistä metsänparannushankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä päättää metsänparannusvarojen käyttämisestä 6 §:n 1 momentin 3—5, 7 ja 8 kohdassa sekä 2 momentissa mainittuihin tarkoituksiin, lukuunottamatta 6 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohdan mukaan aiheutuvien menojen jättämistä valtion lopulliseksi menoksi.

23 §

Milloin maanomistajan hakeman metsänparannushankkeen suunnitteluun ei voida ryhtyä tai suunnitelmaa ei voida laatia maanomistajan haluamalla tavalla taikka laaditun suunnitelman perusteella maanomistajan itse toteuttamalle hankkeelle myönnetyn metsänparannusrahoituksen maksaminen osittain tai kokonaan evätään, metsälautakunnan on annettava maanomistajan pyynnöstä asiasta kirjallinen päätös.

26 §

Maanomistajan, joka on tyytymätön hankkeen toteuttamistyöhön, tulee, jos hankkeen johdosta pidetään luovutuskokous, esittää huo-

mautuksensa tai vaatimuksensa tässä kokouksessa. Jos luovutuskokousta ei pidetä, maanomistajan tulee esittää virhettä koskeva huomautuksensa tai vaatimuksensa metsälautakunnalle vuoden kuluessa loppuselvityksen tiedoksisaannista. Jos maanomistaja kuitenkin voi osoittaa, että kyseessä on sellainen virhe, jota hän ei ole voinut hanketta luovutettaessa havaita, voi maanomistaja tehdä huomautuksensa tai vaatimuksensa metsälautakunnalle kolmen vuoden kuluessa luovutuskokouksesta tai loppuselvityksen tiedoksisaannista.

Metsälautakunnan tulee huomautuksen tai vaatimuksen saatuaan selvittää, onko hanketta jatkettava tai korjattava, sekä päättää metsänparannusvarojen myöntämisestä tarkoitukseen taikka 8 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa lähettää metsänparannusvarojen myöntämistä tarkoittava esitys maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi.

30 §

Jos hankkeen kustannusten jako, jota ei ole vahvistettu muun lainsäädännön nojalla, havaitaan virheelliseksi, metsälautakunta voi oikais-ta jakoa. Ennen oikaisemista on niille, joiden oikeuksiin toimenpide saattaa vaikuttaa, sekä tarvittaessa asianomaisille toimitsijoille varattava tilaisuus tulla kuulluiksi. Oikaisua suoritettaessa lainan määrää saadaan lisätä vain siltä osin kuin se ei ole erääntynyt maksettavaksi.

31 §

Jos metsänparannussuunnitelman laatiminen on keskeytetty sen johdosta, ettei suunnitelmaa pyytänyt halua sitä jatkettavan, tai jos tehty suunnitelma on maanomistajasta riippuvasta syystä osaksi tai kokonaan jäänyt toteuttamatta siinä asetetussa määräajassa eikä toteuttamatta jättämiseen ole esitetty pätevää syytä, voi metsälautakunta määrätä, että suunnitelman laatimisesta aiheutuneet kustannukset on osaksi tai kokonaan suoritettava takaisin.

33 §

Kun rahoituspäätös on annettu, asianomaiselle tuomarille on viipymättä lähetettävä ilmoitus 27 §:ssä tarkoitettun panttioikeuden merkitsemisestä kiinnitysrekisteriin. Ilmoitus on lähetettävä myös 29 ja 30 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteistä silloin kun panttioikeus kohdistuu kiinteistöön, josta ei aiemmin ole tehty kyseistä hanketta koskevaa ilmoitusta.

36 §

Metsänuudistamisesta, kunnostusojituksesta tai metsätien tekemisestä hyötystä saanut maanomistaja on velkollinen huolehtimaan toimenpiteen kohteena olleen alueen tai metsätien hoidosta ja kunnossapidosta kaksikymmentä vuotta hankkeen luovutuksesta tai loppuselvityksen tiedoksisaannista lukien. Milloin kiinteistö siirtyy uudelle omistajalle, tälle siirtyy myös hoito- ja kunnossapitovelvollisuus. Metsälautakunnan tulee valvoa hoito- ja kunnossapitovelvollisuuden noudattamista.

37 §

Jos metsänuudistamisalueen tai kunnostusojituksen hyötyalueen hoito taikka metsätien kunnossapito on laiminlyöty, tulee metsälautakunnan kehottaa hoito- ja kunnossapitovelvollista korjaamaan laiminlyönti määräajassa.

Milloin 1 momentissa tarkoitettun laiminlyönnin johdosta metsänparannustoimenpide on vaarassa menettää huomattavalta osalta merkityksensä eikä maanomistaja ole määräajassa noudattanut annettua kehotusta, metsälautakunta voi päättää, että hankkeeseen myönnetty metsänparannusvarat on osaksi tai kokonaan heti maksettava takaisin ja että 36 §:n mukainen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus lakkaa.

38 §

Jos metsänuudistamisaluetta tai kunnostusojituksen hyötyaluetta on alettu käyttää siten, että alueen käyttö metsätaloudelliseen tarkoitukseen olennaisilta osin estyy, metsälautakunnan on asiasta tiedon saatuaan määrättävä metsänparannuslaina alueen osalta heti maksettavaksi takaisin. Jollei hankkeen toteuttamisesta ole kulunut kahtakymmentä vuotta, metsälautakunta voi määrätä, että maanomistajan on maksettava valtiolle osaksi tai kokonaan alueen osalle myönnetty tuki lukuunottamatta 10 §:n 2 momentin mukaista tukea. Metsälautakunnan tehtyä tässä tarkoitettun päätöksen lakkaa alueen 36 §:n mukainen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus.

39 §

Jos metsänparannusvaroilla rahoitettu metsänuudistaminen, kunnostusojitus tai metsätien olennaisilta osin menettänyt merkityksensä luonnontuhon, maanomistajasta riippumatto-

masta syystä aiheutuneen kulon tai muun syyn taikka vahingon välttämiseksi tarpeellisista toimista aiheutuneiden vahinkojen johdosta, eikä metsänparannustyön uusiminen tämän lain mukaisesti ole tarkoituksenmukaista, metsälautakunta voi hakemuksesta päättää, että tuhon kohteeksi joutuneen alueen taikka metsätien hoito- ja kunnossapitovelvollisuus lakkaa ja että metsänparannuslainan enemmästä perimisestä luovutaan.

40 §

Metsälautakunnan 20 §:n 3 momentin, 23 §:n, 26 §:n 2 momentin, 29 §:n, 30 §:n 1 momentin, 31 ja 32 §:n tai 37—39 §:n nojalla antamaan päätökseen saadaan hakea valittamalla muutosta maa- ja metsätalousministeriöltä.

Mikäli maa- metsätalousministeriö tai metsälautakunta katsoo tarpeelliseksi taikka maanomistaja vaatii, on 23, 26, 37 ja 39 §:ssä tarkoitetuissa asioissa suoritettava katselmus. Katselmuksen suorittaa metsäkeskuksista ja metsälautakunnista annetun lain (265/91) 12 §:ssä tarkoitettu katselmustoimikunta.

41 §

Jos omistusoikeus kiinteistöön on ennen luovutuskokousta tai loppuselvitystä siirtynyt yhteisölle tai säätiölle, jolle ei saada myöntää lainaa, on kiinteistön osalle tuleva laina tai kiinteistölle vahvistettujen tieyksiköiden mukaan kohdistuva osuus tiekunnalle myönnetystä lainasta maksettava heti takaisin valtiolle. Milloin omistusoikeus siirtyy edellä tarkoitettulle yhteisölle tai säätiölle luovutuskokouksen tai loppuselvityksen jälkeen, metsälautakunnan on

omistajanvaihdoksesta tiedon saatuaan ilmoitettava asiasta lainan perintää hoitavalle viranomaiselle lainan perimiseksi heti kokonaisuudessaan takaisin valtiolle.

42 §

Jos metsänparannusvarojen takaisinmaksamiseen velvollisen maksukyky on hänen ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioon ottaen erityisistä syistä, kuten elatusvelvollisuuden, työttömyyden tai sairauden johdosta olennaisesti alentunut, valtion saamisen perintää hoitava viranomainen voi myöntää lykkäystä valtion saamisen takaisin maksamiseen. Lykkäystä voidaan myöntää enintään kahden vuoden ajaksi kerrallaan ja yhteensä enintään kahdeksan vuoden ajaksi. Siltä ajalta, jonka lykkäys kestää, ei valtion saamiselle peritä korkoa.

43 §

Tämän lain nojalla saadut etuudet eivät ole veronalaisia. Tässä laissa tarkoitetuissa asioissa annetuista toimituskirjoista ei peritä leimaveroa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1992.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Metsänparannushankkeisiin, joita koskeva rahoitushakemus on hyväksytty, rahoituspäätös annettu taikka vesilain ja yksityisistä teistä annetun lain mukainen toimitus päättynyt ennen tämän lain voimaantuloa, voidaan soveltaa muita kuin toimielimiä koskevia tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 11 päivänä syyskuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Martti Pura*

Laki

metsänparannuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 13 päivänä helmikuuta 1987 annetun metsänparannuslain (140/87) 12—14 ja 19 §, niistä 13 § sellaisena kuin se on osittain muutettuna 8 päivänä helmikuuta 1991 annetulla lailla (268/91),

muutetaan 1 ja 4 §, 5 §:n 1 momentin 4—6 kohta ja 2 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9—11 ja 15—17 §, 20 §:n 3 momentti, 23 ja 26 §, 30 §:n 1 momentti, 31 §, 33 §:n 1 momentti, 36—39 §, 40 §:n 1 ja 2 momentti ja 41—43 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin 4—6 kohta ja 2 momentti, 11 §, 20 §:n 3 momentti, 26, 31 ja 36—39 §, 40 §:n 1 ja 2 momentti sekä 41 ja 42 § mainitussa 8 päivänä helmikuuta 1991 annetussa laissa sekä 17 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Yksityismetsien puuntuotannon edistämiseksi valtion tulo- ja menoarvion vuosittain otettavista määrärahoista (*metsänparannusvarat*) osoitetaan metsänparannustöitä varten avustusta, lainaa ja *ennakkorahoitusta* sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

4 §

Yhteisön tai säätiön hyväksi saadaan metsänparannusvaroja käyttää vain sen mukaan, kuin 8 ja 15 §:ssä on erikseen säädetty. Yhteisöjä ja säätiöitä koskevia rajoitus- ja muita säännöksiä ei sovelleta yhteismetsän osakskuntaan tai muun yhteisen alueen osakkaiden muodostamaan yhteisöön eikä pääasiallisena tarkoituksenaan maatala- tai metsätaloutta harjoittavaan perheyhtiöön eikä myöskään, 15 §:ssä säädettyä poikkeusta lukuunottamatta, tiekuntaan.

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoilla tai uusjakojen tukemisesta annetun lain (24/81) nojalla toteutettaviin metsänparannustöihin saadaan metsänparannusvaroja käyttää vain 8 §:ssä ja 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin kustannuksiin.

Ehdotus

1 §

Yksityismetsien *hoidon ja kunnossapidon* edistämiseksi valtion *talousarvioon* vuosittain otettavista määrärahoista (*metsänparannusvarat*) osoitetaan metsänparannustöitä varten *tukea* ja lainaa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

4 §

Yhteisön tai säätiön hyväksi saadaan metsänparannusvaroja käyttää vain sen mukaan, kuin 8 ja 15 §:ssä on erikseen säädetty. Yhteisöjä ja säätiöitä koskevia rajoitus- ja muita säännöksiä ei sovelleta yhteismetsän osakskuntaan tai *yhteisälueissa* (758/89) *tarkoitettun yhteisen alueen osakskuntaan* eikä pääasiallisena tarkoituksenaan maatala- tai metsätaloutta harjoittavaan *luonnollisten henkilöiden muodostamaan yhtiöön, osuuskuntaan tai muuhun yhteisöön* eikä myöskään, 15 §:ssä säädettyä poikkeusta lukuunottamatta, tiekuntaan.

Uusjakojen tukemisesta annetun lain (24/81) nojalla toteutettaviin metsänparannustöihin saadaan metsänparannusvaroja käyttää vain 8 §:ssä ja 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin kustannuksiin.

5 §

Metsänparannustyöajat ovat:

-
- 4) pystypuiden karsinta;
 - 5) metsänlannoitus;
 - 6) metsäojitus;
-

-
- 4) *nuoren metsän kunnostus*;
 - 5) *metsänterveyslannoitus*;
 - 6) *kunnostusojitus; sekä*
-

Voimassa oleva laki

Metsäojitukseen sisältyy myös metsäojituksen kunnostus. Ojitukseen voidaan liittää myös kulkuyhteyksien parantamiseksi tarvittavien piennartasanteiden ja rumpujen rakentaminen sekä ympäristönsuojelullisista tai muista syistä tarvittavien lietealtaiden, patojen, sammutusveden ottoapaikkojen ja niihin verrattavien laitteiden tai rakennelmien tekeminen ja kunnostus.

Ehdotus

Kunnostusojitukseen voidaan sisällyttää uudisojitusta vain sen mukaan kuin asetuksella erikseen säädetään. Kunnostusojitukseen voidaan liittää myös kulkuyhteyksien parantamiseksi tarvittavien piennartasanteiden ja rumpujen rakentaminen sekä ympäristönsuojelullisista tai muista syistä tarvittavien lietealtaiden, patojen, sammutusveden ottoapaikkojen ja niihin verrattavien laitteiden tai rakennelmien tekeminen ja kunnostus.

8 §

Edellä 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin saadaan metsänparannusvaroja käyttäen myös yhteisön ja säätiön hyväksi. *Momentin 1—4 kohdassa tarkoitettuihin kustannuksiin käytetyt metsänparannusvarat peritään kuitenkin yhteistä ojitusta tai yhteishankkeena toteuttavaa metsätien tekemistä lukuunottamatta yhteisöiltä ja säätiöiltä takaisin siten, kuin ennakkorahoituksena saadun luoton maksamisesta on säädetty.*

Edellä 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin saadaan metsänparannusvaroja käyttäen myös yhteisön ja säätiön hyväksi *yhteistä ojitusta tai yhteishankkeena toteutettavaa metsätien tekemistä varten.*

9 §

Muiden kuin 8 §:n perusteella valtion lopulliseksi menoksi jäävien kustannusten (*toteuttamiskustannukset*) rahoittamiseen voidaan hakeemuksesta myöntää metsänparannusvaroista avustusta ja lainaa taikka yksinomaan avustusta tai lainaa. Siihen osaan kustannuksista, jota ei rahoiteta avustuksella tai lainalla, voidaan myöntää ennakkorahoitusta.

9 §

Muiden kuin 8 §:n perusteella valtion lopulliseksi menoksi jäävien kustannusten (*toteuttamiskustannukset*) rahoittamiseen voidaan hakeemuksesta myöntää metsänparannusvaroista *tukea sekä kunnostusojitusta ja metsätien tekemistä koskevien yhteishankkeiden rahoitukseen joko tukea tai lainaa.*

10 §

Kokonaan avustuksena voidaan suorittaa ne toteuttamiskustannukset, jotka aiheutuvat:

1) metsänviljelyssä käytettävien siementen, taimien ja muiden välttämättömien tarvikkeiden hankinnasta; *sekä*

2) *lannoitteen hintaan sisältyvästä lannoiteve-rosta.*

Kokonaan avustuksena voidaan suorittaa myös lisäkustannukset, jotka aiheutuvat metsänparannushankkeen välttämättömästä toteuttamisesta työllisyyden, luonnonsuojelun tai metsien muun kuin puuntuotannollisen käytön vuoksi tavanmukaisesta *työtavasta poiketen tai muulloin kuin tavanomaisena työ kautena.*

10 §

Kokonaan *tuella* voidaan suorittaa ne toteuttamiskustannukset, jotka aiheutuvat metsänviljelyssä käytettävien siementen, taimien ja muiden välttämättömien tarvikkeiden hankinnasta.

Kokonaan *tuella* voidaan suorittaa myös lisäkustannukset, jotka aiheutuvat metsänparannushankkeen välttämättömästä toteuttamisesta työllisyyden, luonnonsuojelun tai metsien muun kuin puuntuotannollisen käytön vuoksi tavanmukaisesta poiketen.

Voimassa oleva laki

tuihin kustannuksiin rahoitus myönnetään kokonaan avustuksena ja muihin kuin 10 §:ssä tarkoitettuihin toteuttamiskustannuksiin ennakkorahoituksena. Edellä sanottua sovelletaan myös tiekuntaan siltä osin, kuin sanotut kustannukset vahvistettujen tieyksiköiden mukaan kohdistuvat metsätien osakkaana olevaan yhteisöön tai säätiöön.

16 §

Yhteisessä ojituksessa voidaan sellaiselle hyödynsaajalle, joka ei ole vaatinut ojitusta tai yhtynyt tällaiseen vaatimukseen, myöntää edellä 10 ja 11 §:ssä tarkoitettua avustusta sen mukaan, kuin edellä tässä laissa on säädetty. Muu osa tällaisen hyödynsaajan maksettavaksi vesilain nojalla tulevista kustannuksista voidaan etukäteen suorittaa metsänparannusvaroista ja on valtiolla näiden kustannusten takaisinperimisessä samanlainen oikeus kuin vesilain mukaan ojittajalla.

17 §

Metsänuudistamista, kulotusta ja taimikonhoitoa varten myönnetty laina on maksettava takaisin toistaiseksi kuuden prosentin, pystypuiden karsintaa, metsätien tekemistä ja metsäojitusta varten myönnetty laina toistaiseksi kymmenen prosentin ja metsänlannoitusta varten myönnetty laina toistaiseksi kahdeksantoista prosentin vuotuismaksuin, jollei lainaa ole vuotuismaksulle asetuksella säädetyn vähimmäismäärän perusteella perittävä takaisin edellä mainittua suuremmin vuotuismaksuin.

Vuotuismaksusta luetaan lainan koroksi toistaiseksi kolme prosenttia maksamattomalle pääomalle lukuunottamatta metsänlannoitusta, jonka osalta korko maksamattomalle pääomalle on toistaiseksi viisi prosenttia. Muu osa vuotuismaksusta luetaan pääoman lyhennykseksi.

Myönnettävän lainan vähimmäismäärästä, viivästyskorosta, vuotuismaksujen suorittamisen alkamisajasta, vähimmäismäärästä ja kannosta, saamisen ylimääräisestä lyhentämisestä ja lainojen muista ehdoista samoin kuin ennakkorahoituksena myönnetyn luoton ja 16 §:ssä tarkoitettujen muiden kuin avustuksena suoritettujen varojen takaisin perimisestä säädetään asetuksella.

Ehdotus

tukena. Edellä sanottua sovelletaan myös tiekuntaan siltä osin, kuin sanotut kustannukset vahvistettujen tieyksiköiden mukaan kohdistuvat metsätien osakkaana olevaan yhteisöön tai säätiöön.

16 §

Yhteisessä ojituksessa voidaan sellaiselle hyödynsaajalle, joka ei ole vaatinut ojitusta tai yhtynyt tällaiseen vaatimukseen, myöntää 10 ja 11 §:ssä tarkoitettua *tukea* sen mukaan, kuin edellä tässä laissa säädetään. Muu osa tällaisen hyödynsaajan maksettavaksi vesilain nojalla tulevista kustannuksista voidaan etukäteen suorittaa metsänparannusvaroista ja on valtiolla näiden kustannusten takaisinperimisessä samanlainen oikeus kuin vesilain mukaan ojittajalla.

17 §

Metsänparannuslaina on maksettava takaisin toistaiseksi *kahdentoista* prosentin vuotuismaksuin, jollei lainaa ole vuotuismaksulle asetuksella säädetyn vähimmäismäärän perusteella perittävä takaisin edellä mainittua suuremmin vuotuismaksuin.

Vuotuismaksusta luetaan lainan koroksi toistaiseksi *neljä* prosenttia maksamattomalle pääomalle. Muu osa vuotuismaksusta luetaan pääoman lyhennykseksi.

Myönnettävän lainan vähimmäismäärästä, viivästyskorosta, vuotuismaksujen suorittamisen alkamisajasta, vähimmäismäärästä ja kannosta, saamisen ylimääräisestä lyhentämisestä ja lainojen muista ehdoista ja 16 §:ssä tarkoitettujen muiden kuin *tukena* suoritettujen varojen takaisin perimisestä säädetään asetuksella.

Valtioneuvosto voi, sen estämättä mitä metsänparannuslainan takaisinmaksusta muutoin

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 §

Ennakkorahoituksena saatu luotto on maksettava takaisin valtiolle rahoituspäätöksessä määrättyssä ajassa, kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluessa luovutuskokouksesta tai loppuselvityksestä.

Ennakkorahoituksena saadulle luotolle on maksettava korkoa kaksitoista prosenttia vuodessa siitä lukien, kun luovutuskokouksesta tai loppuselvityksestä on kulunut 30 päivää.

(kumotaan)

20 §

Metsälautakunta ratkaisee sen käyttöön asetettujen määrärahojen puitteissa hakemukset, jotka tarkoittavat metsänparannusvarojen myöntämistä metsänparannussuunnitelmien laatimiseen ja toteuttamiseen.

Metsälautakunta ratkaisee sen käyttöön asetettujen määrärahojen puitteissa hakemukset, jotka tarkoittavat metsänparannusvarojen myöntämistä metsänparannushankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä päättää metsänparannusvarojen käyttämisestä 6 §:n 1 momentin 3—5, 7 ja 8 kohdassa sekä 2 momentissa mainittuihin tarkoituksiin, lukuunottamatta 6 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohdan mukaan aiheutuvien menojen jättämistä valtion lopulliseksi menoksi.

23 §

Milloin maanomistajan hakeman metsänparannushankkeen suunnitteluun ei voida ryhtyä tai suunnitelmaa ei voida laatia maanomistajan haluamalla tavalla, metsälautakunnan on annettava maanomistajan pyynnöstä asiasta kirjallinen päätös.

23 §

Milloin maanomistajan hakeman metsänparannushankkeen suunnitteluun ei voida ryhtyä tai suunnitelmaa ei voida laatia maanomistajan haluamalla tavalla taikka laaditun suunnitelman perusteella maanomistajan itse toteuttamalle hankkeelle myönnetyn metsänparannusrahoituksen maksaminen osittain tai kokonaan evetään, metsälautakunnan on annettava maanomistajan pyynnöstä asiasta kirjallinen päätös.

26 §

Maanomistajan, joka on tyytymätön hankkeen toteuttamistyöhön, tulee, jos hankkeen johdosta pidetään luovutuskokous, esittää huomautuksensa tai vaatimuksensa tässä kokouksessa. Jos luovutuskokousta ei pidetä, maanomistajan tulee esittää huomautuksensa tai vaatimuksensa metsälautakunnalle vuoden kuluessa loppuselvityksen tiedoksisaannista. Jos maanomistaja kuitenkin voi osoittaa, että kyseessä on sellainen virhe, jota hän ei ole voinut

26 §

Maanomistajan, joka on tyytymätön hankkeen toteuttamistyöhön, tulee, jos hankkeen johdosta pidetään luovutuskokous, esittää huomautuksensa tai vaatimuksensa tässä kokouksessa. Jos luovutuskokousta ei pidetä, maanomistajan tulee esittää virhettä koskeva huomautuksensa tai vaatimuksensa metsälautakunnalle vuoden kuluessa loppuselvityksen tiedoksisaannista. Jos maanomistaja kuitenkin voi osoittaa, että kyseessä on sellainen virhe, jota

Voimassa oleva laki

hanketta luovutettaessa havaita, voi maanomistaja tehdä huomautuksensa tai vaatimuksensa metsälautakunnalle kolmen vuoden kuluessa luovutuskokouksesta tai loppuselvityksen tiedoksisaannista.

Metsälautakunnan tulee huomautuksen tai vaatimuksen saatuaan selvittää, onko hanketta jatkettava tai korjattava, sekä päättää metsänparannusvarojen myöntämisestä hankkeen jatkamiseen. Milloin kysymys on 8 §:n 1 momentissa tarkoitettusta työssä havaitun virheen korjaamisesta, tulee metsälautakunnan lähettää metsänparannusvarojen myöntämistä tarkoittava esitys maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi.

30 §

Jos hankkeen kustannusten jako, jota ei ole vahvistettu muun lainsäädännön nojalla, havaitaan virheelliseksi, metsälautakunta voi oikaista jakoa. Ennen oikaisemista on niille, joiden oikeuksiin toimenpide saattaa vaikuttaa, sekä tarvittaessa asianomaisille toimitsijoille varattava tilaisuus tulla kuulluksi. *Jakoa oikaistaessa saadaan muuttaa avustuksen, lainan ja ennakko-rahoituksen keskinäisiä suhteita.* Oikaisua suoritettaessa lainan määrää saadaan lisätä vain siltä osin kuin se ei ole erääntynyt maksettavaksi.

31 §

Jos metsänparannussuunnitelman laatiminen on keskeytetty sen johdosta, ettei suunnitelmaa pyytänyt halua sitä jatkettavan, tai jos tehty suunnitelma on maanomistajasta riippuvasta syystä osaksi tai kokonaan jäänyt toteuttamatta siinä asetetussa määräajassa eikä toteuttamatta jättämiseen ole esitetty pätevää syytä, voi maa- ja metsätalousministeriö määrätä, että suunnitelman laatimisesta aiheutuneet kustannukset on osaksi tai kokonaan suoritettava takaisin.

33 §

Kun rahoituspäätös on annettu, asianomaiselle tuomarille on viipymättä lähetettävä ilmoitus 27 §:ssä tarkoitettun panttioikeuden merkitsemisestä kiinnitysrekisteriin. Ilmoitus on lähetettävä myös 29 ja 30 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä silloin kun panttioikeus kohdis-

Ehdotus

hän ei ole voinut hanketta luovutettaessa havaita, voi maanomistaja tehdä huomautuksensa tai vaatimuksensa metsälautakunnalle kolmen vuoden kuluessa luovutuskokouksesta tai loppuselvityksen tiedoksisaannista.

Metsälautakunnan tulee huomautuksen tai vaatimuksen saatuaan selvittää, onko hanketta jatkettava tai korjattava, sekä päättää metsänparannusvarojen myöntämisestä *tarkoitukseen taikka 8 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa* lähettää metsänparannusvarojen myöntämistä tarkoittava esitys maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi.

30 §

Jos hankkeen kustannusten jako, jota ei ole vahvistettu muun lainsäädännön nojalla, havaitaan virheelliseksi, metsälautakunta voi oikaista jakoa. Ennen oikaisemista on niille, joiden oikeuksiin toimenpide saattaa vaikuttaa, sekä tarvittaessa asianomaisille toimitsijoille varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Oikaisua suoritettaessa lainan määrää saadaan lisätä vain siltä osin kuin se ei ole erääntynyt maksettavaksi.

31 §

Jos metsänparannussuunnitelman laatiminen on keskeytetty sen johdosta, ettei suunnitelmaa pyytänyt halua sitä jatkettavan, tai jos tehty suunnitelma on maanomistajasta riippuvasta syystä osaksi tai kokonaan jäänyt toteuttamatta siinä asetetussa määräajassa eikä toteuttamatta jättämiseen ole esitetty pätevää syytä, voi *metsälautakunta* määrätä, että suunnitelman laatimisesta aiheutuneet kustannukset on osaksi tai kokonaan suoritettava takaisin.

33 §

Kun rahoituspäätös on annettu, asianomaiselle tuomarille on viipymättä lähetettävä ilmoitus 27 §:ssä tarkoitettun panttioikeuden merkitsemisestä kiinnitysrekisteriin. Ilmoitus on lähetettävä myös 29 ja 30 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä silloin kun panttioikeus kohdis-

Voimassa oleva laki

tuu kiinteistöön, josta ei aiemmin ole tehty kyseistä hanketta koskevaa ilmoitusta. *Ilmoitus tehdään vain asetuksella säädettävää määrää suuremmasta lainasta.*

36 §

Metsänuudistamisesta, metsäojituksesta tai metsätien tekemisestä hyötyä saanut maanomistaja on velvollinen huolehtimaan toimenpiteen kohteena olleen alueen tai metsätien hoidosta ja kunnossapidosta kaksikymmentä vuotta hankkeen luovutuksesta tai loppuselvityksen tiedoksisaannista lukien. Milloin kiinteistö siirtyy uudelle omistajalle, tälle siirtyy myös hoito- ja kunnossapitovelvollisuus. Metsälautakunnan tulee valvoa hoito- ja kunnossapitovelvollisuuden noudattamista.

37 §

Jos metsänuudistamis- tai metsäojitusalueen hoito taikka metsätien kunnossapito on laiminlyöty, tulee metsälautakunnan kehottaa hoito- ja kunnossapitovelvollista korjaamaan laiminlyönti määräajassa.

Milloin 1 momentissa tarkoitetun laiminlyönnin johdosta metsänparannustoimenpide on vaarassa menettää huomattavalta osalta merkityksensä eikä maanomistaja ole määräajassa noudattanut annettua kehotusta, maa- ja metsätalousministeriö voi päättää, että hankkeeseen myönnetty metsänparannusvarat on osaksi tai kokonaan maksettava *niin kuin ennakkorahoituksena saadun luoton takaisin maksamisesta säädetään* ja että 36 §:n mukainen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus lakkaa.

38 §

Jos metsän uudistusalueetta tai metsäojituksen hyötyaluetta on alettu käyttää siten, että alueen käyttö metsätaloudelliseen tarkoitukseen olennaisilta osin estyy, maa- ja metsätalousministeriön on asiasta tiedon saatuaan määrättävä metsänparannuslaina ja *ennakkorahoituksena myönnetty luotto* alueen osalta heti maksettavaksi takaisin. Jollei hankkeen toteuttamisesta ole kulunut kahtakymmentä vuotta, maa- ja metsätalousministeriö voi määrätä, että maanomistajan on maksettava valtiolle osaksi tai kokonaan alueen osalle myönnetty avustus lukuunottamatta 10 §:n 2 momentin mukaista

Ehdotus

tuu kiinteistöön, josta ei aiemmin ole tehty kyseistä hanketta koskevaa ilmoitusta.

36 §

Metsänuudistamisesta, *kunnostusojituksesta* tai metsätien tekemisestä hyötyä saanut maanomistaja on velvollinen huolehtimaan toimenpiteen kohteena olleen alueen tai metsätien hoidosta ja kunnossapidosta kaksikymmentä vuotta hankkeen luovutuksesta tai loppuselvityksen tiedoksisaannista lukien. Milloin kiinteistö siirtyy uudelle omistajalle, tälle siirtyy myös hoito- ja kunnossapitovelvollisuus. Metsälautakunnan tulee valvoa hoito- ja kunnossapitovelvollisuuden noudattamista.

37 §

Jos *metsänuudistamisalueen tai kunnostusojituksen hyötyalueen* hoito taikka metsätien kunnossapito on laiminlyöty, tulee metsälautakunnan kehottaa hoito- ja kunnossapitovelvollista korjaamaan laiminlyönti määräajassa.

Milloin 1 momentissa tarkoitetun laiminlyönnin johdosta metsänparannustoimenpide on vaarassa menettää huomattavalta osalta merkityksensä eikä maanomistaja ole määräajassa noudattanut annettua kehotusta, *metsälautakunta* voi päättää, että hankkeeseen myönnetty metsänparannusvarat on osaksi tai kokonaan *heti* maksettava takaisin ja että 36 §:n mukainen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus lakkaa.

38 §

Jos *metsänuudistamisaluetta* tai *kunnostusojituksen hyötyaluetta* on alettu käyttää siten, että alueen käyttö metsätaloudelliseen tarkoitukseen olennaisilta osin estyy, *metsälautakunnan* on asiasta tiedon saatuaan määrättävä metsänparannuslaina alueen osalta heti maksettavaksi takaisin. Jollei hankkeen toteuttamisesta ole kulunut kahtakymmentä vuotta, *metsälautakunta* voi määrätä, että maanomistajan on maksettava valtiolle osaksi tai kokonaan alueen osalle myönnetty *tuki* lukuunottamatta 10 §:n 2 momentin mukaista *tukea*. *Metsälautakunnan* tehtyä tässä tarkoitetun päätöksen

Voimassa oleva laki

avustusta. Maa- ja metsätalousministeriön tehtyä tässä tarkoitetun päätöksen lakkaa alueen 36 §:n mukainen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus.

39 §

Jos metsänparannusvaroilla rahoitettu metsänuudistaminen, metsäojitus tai metsätie on olennaisilta osin menettänyt merkityksensä luonnontuhon, maanomistajasta riippumattomasta syystä aiheutuneen kulon tai muun syyn taikka vahingon välttämiseksi tarpeellisista toimista aiheutuneiden vahinkojen johdosta, eikä metsänparannustyön uusiminen 14 §:n mukaisesti ole tarkoituksenmukaista, maa- ja metsätalousministeriö voi hakemuksesta päättää, että tuhon kohteeksi joutuneen alueen taikka metsätien hoito- ja kunnossapitovelvollisuus lakkaa ja että metsänparannuslainan enemmästä perimisestä luovutaan.

40 §

Metsälautakunnan 20 §:n 3 momentin, 23 §:n, 26 §:n 2 momentin, 29 §:n, 30 §:n 1 momentin tai 32 §:n nojalla antamaan päätökseen saadaan hakea valittamalla muutosta maa- ja metsätalousministeriöltä.

Mikäli maa- ja metsätalousministeriö tai metsälautakunta katsoo tarpeelliseksi taikka maanomistaja vaatii, on 23, 26 ja 37 §:ssä tarkoitetuissa asioissa suoritettava katselmus. Katselmuksen suorittaa metsäkeskuksista ja metsälautakunnista annetun lain (265/91) 12 §:ssä tarkoitettu katselmustoimikunta.

41 §

Jos omistusoikeus kiinteistöön on ennen luovutuskokousta tai loppuselvitystä siirtynyt yhteisölle tai säätiölle, jolle ei saada myöntää lainaa, on kiinteistön osalle tuleva laina tai kiinteistölle vahvistettujen tieyksiköiden mukaan kohdistuva osuus tiekunnalle myönnetystä lainasta maksettava takaisin valtiolle *niin kuin ennakkorahoituksena saadun luoton takaisin maksamisesta säädetään*. Milloin omistusoikeus siirtyy edellä tarkoitettulle yhteisölle tai säätiölle luovutuskokouksen tai loppuselvityksen jälkeen, metsälautakunnan on omistajanvaihdoksesta tiedon saatuaan ilmoitettava asiasta lääninhallitukselle lainan perimiseksi heti kokonaisuudessaan takaisin valtiolle.

Ehdotus

lakkaa alueen 36 §:n mukainen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus.

39 §

Jos metsänparannusvaroilla rahoitettu metsänuudistaminen, *kunnostusojitus* tai metsätie on olennaisilta osin menettänyt merkityksensä luonnontuhon, maanomistajasta riippumattomasta syystä aiheutuneen kulon tai muun syyn taikka vahingon välttämiseksi tarpeellisista toimista aiheutuneiden vahinkojen johdosta, eikä metsänparannustyön uusiminen *tämän lain* mukaisesti ole tarkoituksenmukaista, *metsälautakunta* voi hakemuksesta päättää, että tuhon kohteeksi joutuneen alueen taikka metsätien hoito- ja kunnossapitovelvollisuus lakkaa ja että metsänparannuslainan enemmästä perimisestä luovutaan.

40 §

Metsälautakunnan 20 §:n 3 momentin, 23 §:n, 26 §:n 2 momentin, 29 §:n, 30 §:n 1 momentin, *31 ja 32 §:n tai 37—39 §:n* nojalla antamaan päätökseen saadaan hakea valittamalla muutosta maa- ja metsätalousministeriöltä.

Mikäli maa- ja metsätalousministeriö tai metsälautakunta katsoo tarpeelliseksi taikka maanomistaja vaatii, on 23, 26, 37 *ja* 39 §:ssä tarkoitetuissa asioissa suoritettava katselmus. Katselmuksen suorittaa metsäkeskuksista ja metsälautakunnista annetun lain (265/91) 12 §:ssä tarkoitettu katselmustoimikunta.

41 §

Jos omistusoikeus kiinteistöön on ennen luovutuskokousta tai loppuselvitystä siirtynyt yhteisölle tai säätiölle, jolle ei saada myöntää lainaa, on kiinteistön osalle tuleva laina tai kiinteistölle vahvistettujen tieyksiköiden mukaan kohdistuva osuus tiekunnalle myönnetystä lainasta maksettava *heti* takaisin valtiolle. Milloin omistusoikeus siirtyy edellä tarkoitettulle yhteisölle tai säätiölle luovutuskokouksen tai loppuselvityksen jälkeen, metsälautakunnan on omistajanvaihdoksesta tiedon saatuaan ilmoitettava asiasta *lainan perintää hoitavalle viranomaiselle* lainan perimiseksi heti kokonaisuudessaan takaisin valtiolle.

Voimassa oleva laki

42 §

Jos metsänparannusvarojen takaisinmaksamiseen velvollisen maksukyky on hänen ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioon ottaen erityisistä syistä, kuten elatusvelvollisuuden, työttömyyden tai sairauden johdosta olennaisesti alentunut, lääninhallitus voi myöntää lykkäystä valtion saamisen takaisin maksamiseen. Lykkäystä voidaan myöntää enintään kahden vuoden ajaksi kerrallaan ja yhteensä enintään kahdeksan vuoden ajaksi. Siltä ajalta, jonka lykkäys kestää, ei valtion saamiselle peritä korkoa.

43 §

Tämän lain nojalla saadut etuudet eivät ole veronalaisia.

Ehdotus

42 §

Jos metsänparannusvarojen takaisinmaksamiseen velvollisen maksukyky on hänen ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioon ottaen erityisistä syistä, kuten elatusvelvollisuuden, työttömyyden tai sairauden johdosta olennaisesti alentunut, *valtion saamisen perintää hoitava viranomais* voi myöntää lykkäystä valtion saamisen takaisin maksamiseen. Lykkäystä voidaan myöntää enintään kahden vuoden ajaksi kerrallaan ja yhteensä enintään kahdeksan vuoden ajaksi. Siltä ajalta, jonka lykkäys kestää, ei valtion saamiselle peritä korkoa.

43 §

Tämän lain nojalla saadut etuudet eivät ole veronalaisia. Tässä laissa tarkoitetuissa asioissa *annetuista toimituskirjoista ei peritä leimaveroa*.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Metsänparannushankkeisiin, joita koskeva rahoitushakemus on hyväksytty, rahoituspäätös annettu taikka vesilain ja yksityisistä teistä annetun lain mukainen toimitus päättynyt ennen tämän lain voimaantuloa, voidaan soveltaa muita kuin toimielimiä koskevia tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.